

Banca Națională a Moldovei

Ministerul Finanțelor

str. Constantin Tănase, 7
MD-2005, mun. Chișinău

Cu referire la scrisorile dvs. nr. 11/2-3/198 din 19 aprilie 2022, nr. 11/2-3/199 din 19 aprilie 2022 și nr. 11/2-3/207 din 21 aprilie 2022, prin care se solicită examinarea și avizarea unor proiecte de documente aferente noii asistențe macrofinanciare a Uniunii Europene destinate Republicii Moldova ((1) *proiectul Decretului Președintelui Republicii Moldova cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de grant dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova*; (2) *proiectul Decretului Președintelui Republicii Moldova cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Memorandumului de înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova*; (3) *proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova*), Banca Națională a Moldovei, în limita competenței sale, vă comunică următoarele propuneri, inclusiv unele în limba engleză pentru a fi utilizate în procesul de negociere.

I. Propuneri la proiectul Acordului de grant dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova.

Propuneri la varianta în limba engleză:

- **Propunere generală.** Având în vedere că pentru denumirea în limba engleză a Băncii Naționale a Moldovei este folosit în unele cazuri textul „National Bank of The Republic of Moldova”, iar în alte cazuri – „National Bank of Moldova”, propunem uniformizarea textuală prin utilizarea doar a denumirii corecte: „*National Bank of Moldova*”.
- **La art. 1 b)** propunem înlocuirea textului “*Stand-By Arrangement between the Country and the International Monetary Fund*” cu textul “*non-precautionary credit arrangement agreed between the Country and the International Monetary Fund*” având în vedere că în prezent Republica Moldova nu are un acord de tip Stand-By agreat cu Fondul Monetar Internațional (FMI), dar beneficiază de asistență financiară de la FMI prin intermediul mecanismelor Extended Fund Facility (EFF), Extended Credit Facility (ECF), Rapid Financing Instrument (RFI) și Rapid Credit Facility (RCF). Totodată, menționăm că textul “*non-precautionary credit arrangement agreed between the Country and the International Monetary Fund*”, propus mai sus, este utilizat și în proiectul

Memorandumului de înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența macro-financiară Republicii Moldova (în al 6-a punct).

• **La art. 3 a):**

- Având în vedere că art. 9 din proiectul Memorandumului de Înțelegere prevede că tranșele vor fi transferate pe contul în euro al Ministerului Finanțelor deschis la Banca Națională a Moldovei, art. 3 din proiectul Acordului de grant ar trebui să prevadă și **IBAN-ul conturilor în euro deschise la Banca Națională a Moldovei**, apoi IBAN-ul în lei moldovenești în contul unic al Trezoreriei, unde fondurile în euro vor putea fi transferate și convertite la necesitate în baza cererilor de conversie ale Ministerului Finanțelor. În eventualitatea acceptării transferului în conturi Euro ale Trezoreriei deschise la Banca Națională a Moldovei pentru sumele primite în cadrul grantului, aceeași modificare urmează a fi preluată și în Anexa 1 pct. 4. În caz contrar, art. 9 al Memorandumului de înțelegere urmează a fi completat cu transferul grantului în Contul unic Trezorerial în lei al deschis la Banca Națională a Moldovei.
- Textul „33114001” (aferent numărului contului unic al Trezoreriei) urmează a fi înlocuit cu textul „35116001”, întrucât acesta este numărul de cont înregistrat la Banca Națională a Moldovei ca bancă la care este deschis și menținut contul unic al Trezoreriei. În registrele Băncii Naționale a Moldovei nu există niciun cont cu nr. 33114001 și Banca Națională a Moldovei nu va putea furniza confirmarea primirii fondurilor la acest număr de cont.
- Propunem să fie indicat un cont IBAN real în lei moldovenești deschis în contul unic al Trezoreriei în cadrul sistemului trezorerial al Ministerului Finanțelor. Acest lucru va asigura o predictibilitate a conturilor care vor fi utilizate în procesul de recepționare, conversie și utilizare a fondurilor în conturile IBAN.
- Menționăm că după datele bancare ale băncii corespondente lipsește paranteza de final.

• **La art. 4 d):** recomandăm excluderea referințelor la Banca Națională a Moldovei. Raționamentul pentru o recomandare similară este prezentat mai jos – a se vedea propunerea pentru art. 11 alin. (3) din proiectul Acordului de împrumut.

• **La art. 4 e):** propunem ca textul „and the Agent” să fie exclus din prima și a 2-a propoziție, având în vedere următoarele considerente (prezentate în limba engleză):

- 1) As banker and agent of the state, the National Bank of Moldova, taking into account the provisions of Law No. 548/1995 on the National Bank of Moldova (Art. 37 – Art. 43), has no powers to ensure regular verification of the use of macro financial assistance or to ensure investigation and satisfactory treatment of any suspected and actual cases of fraud, corruption, or any other illegal activity;
- 2) We find that Art. 6 para. (3) letter a) of Decision (EU) 2022/563 of the European Parliament and of the Council of 6 April 2022 providing macro-financial assistance to the Republic of Moldova states that: „3. The loan agreement and the grant agreement to be agreed with the Moldovan authorities shall contain all of the following provisions: (a) ensuring that *Moldova* regularly checks that financing provided from the general budget of the Union has been properly used, takes appropriate measures to

prevent irregularities and fraud and, where necessary, takes legal action to recover any funds provided under this Decision that have been misappropriated;”.

- 3) Art. 11 para. (4) of the Loan Facility Agreement between The European Union (as Lender) and The Republic of Moldova (as Borrower) and The National Bank of the Republic of Moldova (signed on 23 July 2020 and ratified by the Law No. 166 of 10 September 2020) establishes only for the Borrower (the Republic of Moldova) the task to implement appropriate measures to prevent irregularities and fraud and to ensure investigation and satisfactory treatment of any suspected and actual cases of fraud. Similar tasks, assigned exclusively to the Borrower, are also provided by Art. 11 para. (5) of the Loan Facility Agreement between The Republic of Moldova (as Borrower), and The National Bank of Moldova (as Agent to the Borrower) and The European Union (as Lender), signed on 23 November 2017 and ratified by Law No. 272 of 15 December 2017.
- 4) We also point out that the statements, established in points 1 and 2 of the Declaration form with regard to the protection of EU's financial interests (Annex 1 to the draft of MFA Grant Agreement) are declared only on behalf of the Country (the Republic of Moldova), which we consider to be in accordance with the provisions of Law No. 548/1995 on the National Bank of Moldova, which does not empower the National Bank of Moldova with attributions for verifying the use of the financial assistance received by the Republic of Moldova or with attributions for investigating frauds in connection with the management of the respective financial assistance.
- 5) In addition to all of the abovementioned, we note that provisions of para (9) of the Preamble to the draft MFA Loan Facility Agreement explicitly mandate the Borrower's authorities (without further details as to the identification of a given authority) to undertake measures aimed at preventing and tackling fraud, corruption, and other irregularities. Our understanding is that the responsible authorities shall be identified according to the national legislation and each authority's mandate in this area.

Consequently, we consider that in the text of Art. 4 para. e), it is sufficient to refer only to the "Country" as the subject obliged to ensure the proper use of macro-financial assistance.

- La art. 6 a) Recomandăm verificarea referințelor la legea aplicabilă a Belgiei, având în vedere că în proiectul Acordului de împrumut, la art. 14 (1), se face referința la legea luxemburgheză.
- La Anexa I:
 - Textul „33114001” (aferent numărului contului unic al Trezoreriei) urmează a fi înlocuit cu textul „35116001”, întrucât acesta este numărul de cont înregistrat la Banca Națională a Moldovei ca bancă la care este deschis și menținut contul unic al Trezoreriei. În registrele Băncii Naționale a Moldovei nu există niciun cont cu nr. 33114001 și Banca Națională a Moldovei nu va putea furniza confirmarea primirii fondurilor la acest număr de cont.

- Vă rugăm să vedeți sugestiile de mai sus referitoare la IBAN-urile care urmează să fie incluse, atât pentru conturile în lei moldovenești, cât și în euro.

Propuneri la varianta în limba română:

- **La art. 1 b)** propunem înlocuirea textului "*implementarea Acordului Stand-By între Țară și Fondul Monetar Internațional*" cu textul "*implementarea programului agreed între Țară și Fondul Monetar Internațional*", având în vedere argumentele invocate mai sus pentru art. 1 b) din varianta în limba engleză a proiectului Acordului de grant.

II. Propuneri la proiectul Memorandumului de înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova.

Propuneri la varianta în limba engleză:

- **Propunere generală.** Având în vedere că pentru denumirea în limba engleză a Băncii Naționale a Moldovei este folosit în unele cazuri textul „National Bank of The Republic of Moldova”, iar în alte cazuri – „National Bank of Moldova”, propunem uniformizarea textuală prin utilizarea doar a denumirii corecte: „National Bank of Moldova”.
- **După punctul 3** al proiectului memorandumului urmează a fi ajustată numerotarea celorlalte puncte.

III. Propuneri la proiectul Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova.

Varianta în limba română și varianta în limba engleză:

Conform **art. 1 „Definiții”**, punctul (14), valoarea cumulativă a tranșelor de împrumut acordate în temeiul acordului respectiv ar fi de până la 60 milioane euro, însă această sumă diferă de valoarea cumulativă a facilității indicate în restul textului acordului și al Memorandumului de înțelegere, care este de 120 milioane euro.

Varianta în limba engleză – comentariile sunt prezentate în limba engleză:

- **Art. 2 (4).** The wording of Article 2 (4) merely exempts the National Bank of Moldova (NBM) from liability for *financial* obligations of the Borrower. This provision could be construed as implying NBM's liability for non-financial obligations of the Borrower. In addition to that, NBM's mandate under the draft Loan Facility Agreement is blurred. Para (8) of the Preamble refers to NBM performing the tasks attributed to it by the Agreement – seemingly, the broad range of tasks exercised by a financial agent (as per Art. 2 para (4)) and the tasks related to information provision (as per Art. 11 para (3)). For the sake of clarity and with a view to clearly circumscribe NBM's tasks under this Agreement, we recommend reverting to the wording used in Art. 2 para (4) of the *Loan Facility Agreement between the Republic of Moldova as Borrower and the National Bank of the Republic of Moldova as Agent to the Borrower and the European Union as Lender*, concluded in the year 2020. The latter provided that NBM shall not be liable for any of the Borrower's obligations under the Agreement and that NBM shall be solely responsible for booking the relevant amounts and executing payment orders.

Secret Profesional

- **Art. 4 (3) e).** The reference to the adoption of a Commission Borrowing Decision, as an additional condition for the Lender to pay the Net Disbursement Amount in respect of an Instalment is not clear (please confirm whether it is the Decision referred to under Art. 1 para (8)).
- **Art. 5 (2).** We recommend verifying the provisions of letters h), i), j), k) which seem to overlap with the provisions of letters a), b), c), d).
- In **Art. 9**, listing the events of default, reference is made to a series of events of default on the part of the National Bank of Moldova. We note that similar provisions of the 2020 Loan Facility Agreement merely refer to the Borrower's default and we recommend excluding reference to the National Bank of Moldova from this Article.
- **Art. 11 (3).** We propose that the text „*and the National Bank of Moldova*” is excluded by virtue of the following considerations:
 - 1) We consider that it is not necessary to mention separately the National Bank of Moldova as the subject of the obligation to provide the necessary information for the evaluations and verifications that could be carried out under Art. 11 para. (2) of the draft MFA Loan Facility Agreement, because the National Bank of Moldova, as a public authority of the Republic of Moldova, under the obligation assumed by the Republic of Moldova (as Borrower), will provide the necessary information within the limits of its powers and competences established by the legislation of the Republic of Moldova.
 - 2) At the same time, we notice that according to Art. 11 para. (3) of the Loan Agreement between the Republic of Moldova and the EU of 23 July 2020 (ratified by Law No. 166/2020) only the Borrower (Republic of Moldova) is mentioned as the subject of the obligation to provide the necessary information, which does not exclude the involvement of the National Bank of Moldova, under the conditions and within the limits provided by law.

IV. Propuneri la proiectul documentului „Argumentarea necesității cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de grant dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova”, compartimentul „Analiza de impact”.

- În secțiunea „**Aspectul financiar**” este indicat eronat faptul că „[...] Republica Moldova *urmează să deburseze resurse financiare în sumă de 150,0 mil. euro [...]*”. Având în vedere că Republica Moldova va fi beneficiarul acestor resurse, propunem ca textul „*să deburseze*” să fie înlocuit cu textul „*să contracteze*”, așa cum este indicat și în proiectul documentului „Argumentarea necesității cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Memorandumului de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova”.
- În secțiunea „**Aspectul economic**”, propunem ca textul „*de a atenua balanța de plăți*” să fie înlocuit cu textul: „*de a atenua presiunile asupra balanței de plăți*”.

V. Propuneri la proiectul documentului „Argumentarea necesității cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Memorandumului de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova”.

- În compartimentul „Analiza de impact”, secțiunea „Aspectul economic”, propunem ca textul „*de a atenua balanța de plăți*” să fie înlocuit cu textul: „*de a atenua presiunile asupra balanței de plăți*”.

Totodată, atenționăm că în legătură cu eventualele redactări ce se vor efectua în varianta în limba engleză a proiectelor acordurilor examinate urmează a fi operate modificări corespunzătoare și în varianta în limba română a acordurilor respective (și viceversa).

Suplimentar la cele relatate, vă informăm că domnul Daniel Savin, director al Departamentului Piețe Financiare din cadrul Băncii Naționale a Moldovei (tel. 022 822 617, e-mail: Daniel.Savin@bnm.md) se desemnează pentru a face parte din următoarele delegații:

- delegația oficială pentru negocierea proiectului Acordului de grant dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova;
- delegația oficială pentru negocierea proiectului Memorandumului de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova;
- delegația oficială pentru negocierea proiectului Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova.

Cu respect,

Octavian ARMAȘU
Guvernator

Ex. Oleg Ivanov
Tel. 022 822 250

Parlamentul
Republicii Moldova

CPE-04 nr. 185

25 mai 2022

Comisia politică externă și integrare europeană

AVIZ CONSULTATIV

**cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de
facilitate de împrumut între Republica Moldova și Uniunea Europeană
și Banca Națională a Moldovei privind Asistența Macro-financiară
Republicii Moldova**

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat *proiectul Acordului de facilitate de împrumut între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Banca Națională a Moldovei privind Asistența Macro-financiară Republicii Moldova* și, în temeiul art.8¹ alin.(3) din Legea nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se pronunță în favoarea inițierii negocierilor și semnării acestuia.

Doina GHERMAN
Președinta Comisiei

Ex.: Oxana Gojan
Tel.: 022-820-172